

CRONOC

YAZILIM

E-Bülten

16 Ocak – 22 Ocak 2022

İçindekiler

- 28 Ocak Veri Koruma Günü
- İşçinin Özel Nitelikli Kişisel Verileri
- KVKK'dan Kiralık Araçta Fişleme Kararı
- Taahhütname Başvurusu Hakkında Duyuru
- Kanunda Kişisel Verilerin Yurt İçinde Aktarımı Nasıl Düzenlenmektedir?

➤28 Ocak Veri Koruma Günü

108 Sayılı “Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunmasına Dair Sözleşme”nin yıl dönümü olan Avrupa Veri Koruma Günü, 28 Ocak 2022 Cuma Günü Kurumumuz Konferans Salonunda Ankara Üniversitesi ile ortaklaşa gerçekleştirilecek bir etkinlikle kutlanacaktır. Etkinlik, COVID-19 salgını nedeniyle bu yıl hibrit etkinlik formatına uygun şekilde, hem fiziksel olarak hem de çevrimiçi şekilde gerçekleştirilecektir.

Etkinliğe fiziksel olarak sadece konuşmacılar kabul edilecek olup program, YouTube kanalımızdan canlı olarak yayınlanacaktır.

Kişisel Verileri Koruma Kurumu Youtube Kanalı:

<https://www.youtube.com/channel/UCfaHe7HUKUvX9SFWVPQDa7w>

Kaynak:<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7164/28-Ocak-Veri-Koruma-Gunu>

➤ İşçinin Özel Nitelikli Kişisel Verileri

Özel nitelikli kişisel veriler, gerçek kişiye ait olan, öğrenilmesi halinde ilgili kişinin ayrımcılığa uğraması tehlikesini içinde barındıran verilerdir. Bu noktada, özel nitelikli kişisel veriler için özelliikli koruma mekanizması mevcuttur. Çalışma hayatı içerisinde işverenin işçiye ait kişisel verileri temin etmesi ve saklaması (işlemesi) bazen mevzuat gereği bazen de hayatın olağan akışı içerisinde mümkün olmakla birlikte, iş ilişkisi özel nitelikli kişisel veri koruması için istisnai bir durum oluşturmamaktadır.

İşbu yazımıza konu olan Kişisel Verileri Koruma Kurulu'na ("Kurul") işçi tarafından işvereni hakkında yaptığı bir şikayettir. Bu şikayet işçinin özel nitelikli kişisel verilerinin güvenliğinin ihlal edildiği iddiasına ilişkindir. Kurul, işverenin, işçisine ait kişisel verileri ve özel nitelikli kişisel verileri; aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmeden ve hukuka aykırı bir şekilde işlemesi ile ilgili dosya hakkında 20.05.2020 tarihli ve 2020/404 numaralı kararı ("Karar") yayımlamıştır. Karar'da işveren aleyhine yaptırım öngörölmüştür.

.Bu çalışmamızda Karar üzerinde inceleme yapmak isteriz.

I. Şikayetin Temel Noktaları

Öncelikle, işçi tarafından işveren hakkında yapılan şikayetin temel noktalarından bahsetmek isteriz. İşçi:

- (a) Kanun'un 11. maddesi kapsamındaki haklar ile ilgili bilgi talebinde bulunulmasına rağmen söz konusu talebin yeterli düzeyde cevaplandırılmadığı,
- (b) Kişisel verilerin işlenme amacıyla ilgili genel geçer bilgilendirme yapıldığı, verilerin işlenme ve saklanma süreçleriyle ilgili bilgilendirilme yapılmadığı,
- (c) Kişisel verilerin işlendiği yazılım programlarının mevcut olması ancak bu programlara kimlerin erişiminin olduğu, yetki matrisi olup olmadığı konusunda bilgilendirmenin yapılmadığı, ayrıca ilgili programlarda saklanan verilerin ne kadar süre sonra silindiğine dair bilgi verilmediği yani veri imha politikasının belirsiz olduğu,
- (d) Elektronik ortamda KVKK çalışma muvafakatnamesinin çok kapsamlı olduğu ve bu konuda yeterli aydınlatmanın yapılmadığı, verilen rızanın "battaniye rıza" olduğu ve bu metne zorla onay verdirildiği,
- (e) Tüm çalışanlardan parmak izi alındığı ve bu veriyi vermek zorunda bırakıldıkları, parmak izi alınması esnasında çalışanların açık rızalarının alınmadığı ve aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmediği,
- (f) Biyometrik verilerin üçüncü taraflarla paylaşılıp paylaşılmadığı konusunda bilgi verilmediği,

gerekçeleriyle şikayette bulunmuştur.

II. Veri Sorumlusunun Savunma Yazısı

Kurul tarafından şikayetin veri sorumlusu sıfatında olan işverene tebliğ edilmesiyle birlikte işverenden savunma yazısı talep edilmiştir

.Veri sorumlusu: "İlgili kişinin hangi kişisel verilerinin hangi amaçlarla işlendiğine dair detaylı bilgi verildiği, fiziki dosyaların yalnızca yetkili kişilerin erişimine açık olduğu, şirket içinde rastgele ve periyodik denetimler yapılarak bu ortamlara yetkisiz giriş ve çıkışların engellendiği, açık rıza metinlerinin usulüne uygun düzenlendiği, çalışan muvafakatnamesinin ve açık rıza metninin her çalışana imzalatıldığı şayet çalışan tarafından onay verilmemesi halinde özlük dosyasının tamamlanmamış kabul edildiği, çalışanların parmak izlerinin acil durum yönetim süreçlerinin yürütülmesi ve fiziksel mekan güvenliğinin temini amacıyla kullanıldığı parmak izlerinin kriptografik yöntemlerle muhafaza edildiği bu sebeple bu verilerin biyometrik veri niteliği taşımadığı" şeklinde savunma vermiştir.

III. Karar Özeti

Veri sorumlusunun savunma yazısına istinaden Kurul, gerekli inceleme ve araştırma faaliyetlerini yürütmüş ve bu yazımıza konu Karar'ı vermiştir.

Kurul, KVKK ve diğer mevzuat hükümleri anlamında çokça atıf yaparak emsal nitelikte olan Karar'a imza atmıştır. Kurul Karar'ının özet nitelikteki ana başlıklarını işbu başlık altında derleyeceğiz:

- İlgili kişinin bilgi talebinde bulunmasına rağmen KVKK'nın 11. maddesi kapsamında bilgi taleplerine yeterli düzeyde ve usulüne uygun cevap verilmemesi,
- Kişisel verilerin işlendiği yazılım programlarının söz konusu olması ancak bu programlara kimlerin erişiminin olduğu, yetki matrisi olup olmadığına dair bilgilendirmenin yapılmaması, ayrıca ilgili programlarda saklanan verilerin imha politikası konusunda hiçbir bilginin verilmemesi,
- Elektronik ortamda KVKK çalışma muvafakatnamesinin çok kapsamlı olması ve bu konuda yeterli aydınlatmanın yapılmaması, verilen rızanın "Battaniye Rıza" olması ve bu muvafakatnameye zorla onay verdirilmesi,
- Tüm çalışanlardan parmak izi alınması ve çalışanların bu veriyi vermek zorunda bırakılması, parmak izi alınması esnasında çalışanların açık rızalarının alınmaması ve aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmemesi,
- Biyometrik verilerin üçüncü taraflarla paylaşılıp paylaşılmadığı konusunda bilgi verilmemesi,

ihlal niteliğinde olduğu sonucuna varılmıştır.

Kurul:

- (a) veri sorumlusunun aydınlatma metni ve açık rıza metinlerini kendilerinden istemesine rağmen cevap dilekçelerinde hiçbir belgenin ibraz edilmediği,
- (b) kişisel verilerin işlenmesine ilişkin çalışan muvafakatnamesinin hem aydınlatma metni hem de açık rıza metni olarak düzenlenmesinin Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'in 5. maddesine istinaden usulü aykırı olduğu,
- (c) aydınlatma ve rıza metinlerinde; "sayılan kişisel veriler dahil olmak üzere ancak bunlarla sınırlı olmaksızın" ibaresinin kullanılmış olmasının muğlaklığa sebebiyet vermesi,
- (d) verilerin aktarımı konusunda "uygun gördüğü diğer üçüncü kişilerle ve/veya yurtdışında paylaşılabilceği" ibaresinin kullanılmış olması sebebiyle kimlere aktarım yapılacağına belirsiz bir şekilde veri sorumlusunun inisiyatifine bırakılmış olması,
- (e) biyometrik veri niteliğini haiz olan parmak izinin veri kategorileri içerisinde sayılmamış olması,

gereklere binaen;

- Veri sorumlusuna, aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmediğinden KVKK'nın 18/1-a maddesine istinaden 50.000 TL idari para cezası uygulanmasına,
- Veri sorumlusunun çalışanlarının açık rızaları olmaksızın kişisel verileri ve özel nitelikteki kişisel verileri işlediği, kişisel verileri çalışanların rızası olmaksızın yurtiçi ve/veya yurtdışına aktardığı tespit edildiğinden KVKK'nın 18/1-b maddesine istinaden 200.000 TL idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.

IV. Sonuç

Kurul'un değerlendirmeleri incelendiği takdirde özellikle kişisel veri ve özel nitelikteki kişisel verilerin işlenmesi, aktarılması, imhası ve bu verileri konusunda ilgili kişinin aydınlatılması işlemlerinin KVKK'ya uygun bir şekilde yerine getirilmesini ve sadece bununla sınırlı kalmaksızın bu konularda ilgili kişilerin bilgi talebinde bulunması halinde aynı şekilde KVKK'ya uygun bir şekilde cevap verilmesi gerektiği konusunda azami hassasiyet gösterdiğini söylemek mümkündür.

Ayrıca veri sorumlusunun ilgili kişiden rıza alırken azami özen ve dikkat unsurlarına riayet etmesi gerektiğini belirtmiş, özellikle uygulamada sıkça görülen ve battaniye rıza diye tabir edilen tüm veri işleme faaliyetlerinin tek bir rızada toplanması veyahut rıza iradesi açıklanırken her türlü kişisel veri, her türlü aktarım gibi muğlak ve usulden uygun olmayan rızaların alınmaması gerektiğine vurgu yapmıştır.

KVKK'dan Kiralık Araçta Fişleme Kararı

Kişisel Verileri Koruma Kurulu bir ihbar üzerine araç kiralama şirketlerinin araç kiralayanları fişlediğini ve oluşturdukları "kara liste"yi bir yazılımla tüm sektörlerle paylaştığı ortaya çıkardı. Kurul hukuka aykırı uygulamaya son verilmesine karar verdi.

Kişisel Verileri Koruma Kurulu, bir ihbar üzerine yaptığı incelemede araç kiralama sektöründe yapılan fişlemeyi ortaya çıkardı. Araç kiralayanlar hakkında bir kara liste oluşturulduğu ve hazırlanan yazılımla bu bilgilerin sayısı belirsiz firmayla paylaşıldığı anlaşıldı. Kurul yaptığı çalışma sonunda araç kiralama sektörüyle ilgili önemli bir ilke kararı aldı.

Kurumun 23 Aralık günü aldığı kararda şu tespit ve değerlendirmeler yapıldı:

- Kurul tarafından yürütülen incelemeler sonucunda araç kiralama sektöründe “kara liste” yazılımlarına/programlarına/uygulamalarına başvurulduğu anlaşılmıştır.
- Araç kiralama yazılımcısı ve satıcısı kişilerin araç kiralama firmalarına “kara liste” özelliği de içeren araç kiralama yazılımları sundukları,
- Bu yazılımlara kendi müşterileri olan araç kiralayan gerçek kişilerin kişisel verilerinin işlendiği, işlenen bu veriler arasında araçların kullanım sürecinde meydana gelen olumsuzlukları veya araç kiralama firmasının yorumlarını da içeren “kara liste” bilgilerinin yer aldığı, bu bilgilerin işlendiği,
- Bu yazılımların diğer araç kiralama firmalarının açmasına da olanak veren sistemler olarak tasarlandığı,
- Böylece araç kiralayan kişilerin kişisel verilerinin karşılıklı olarak paylaşılmakta olduğu tespit edilmiştir.
- Bir araç kiralama firmasının işlediği kişisel verileri yazılım vasıtasıyla bilinmeyen sayıda araç kiralama firması ile paylaşmasının kanunun dördüncü maddesinde düzenlenen genel ilkelerden “hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma”, “belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme”, “amaçla bağlantılı sınırlı ve ölçülü olma” ilkelerine aykırılık teşkil edeceği değerlendirilmektedir.
- Öte yandan, ihbara konu kara liste uygulamalarında araç kiralama firmaları, gerçek kişi müşteri erden kişisel verileri ilk elden toplayan veri sorumlularıdır.

Tüm bu değerlendirmeler ışığında;

- Hukuka aykırı bu gibi uygulamalara son verilerek, araç kiralama sektöründe kişisel veri işleme süreçlerinin kanuna uygun olmasını teminen kanunun 12’nci maddesinde düzenlenen gerekli teknik ve idari tedbirlerin veri sorumlularınca alınması gerektiğine,
- Söz konusu önlemleri almaksızın ve kanun hükümlerine aykırı şekilde araç kiralama sektöründe kara liste uygulamasına başvuran veri sorumluları hakkında işlem tesis edileceği hususunda kamuoyunun bilgilendirilmesine

oybirliğiyle karar verilmiştir.

Kaynak :<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/01/20220120-10.pdf>

Taahhütname Başvurusu Hakkında Duyuru

Veri sorumlusu Türkiye Futbol Federasyonu tarafından yurtdışına kişisel veri aktarımı yapılması hususundaki Taahhütname başvurusu Kişisel Verileri Koruma Kurulu tarafından 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 9 uncu maddesinin 2 nci fıkrasının (b) bendi kapsamında değerlendirilmiş ve söz konusu veri aktarımına 18.01.2022 tarihinde Kurul tarafından izin verilmiştir.

Kanunda Kişisel Verilerin Yurt İçinde Aktarımı Nasıl Düzenlenmektedir?

Kanunun 8. maddesinde, kişisel verilerin kural olarak ilgilinin açık rızası olmaksızın üçüncü kişilere aktarılmaması öngörülmektedir. Maddenin 2. fıkrasında verilerin, ilgilinin açık rızası olmaksızın üçüncü kişilere aktarılmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Burada kişisel verilerin aktarılacağı üçüncü kişilerin, kanunen kişisel verileri alma veya kaydetme yetkisine sahip kişiler olması gerekmektedir.

Bu düzenleme yapılırken 5. maddenin 2. fıkrası uyarınca ilgili kişinin açık rızası olmaksızın veri işlenmesine izin veren şartlar aranmakta ve bu şartların birinin varlığı halinde, kişisel verilerin üçüncü kişilere aktarılabilmesine imkân tanınmaktadır. Özel nitelikli kişisel veriler yönünden ise, yeterli önlem alınmak kaydıyla, 6. maddenin 3. fıkrasında belirtilen verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenmesine izin veren şartlar esas alınmaktadır.

